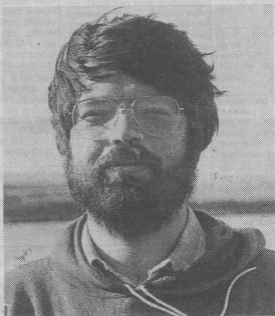

Waddenvereniging steunt beleid Rijkswaterstaat

■ Drs. Hans Revier van de Waddenvereniging zegt:
„Dit is de enige plek waar je de natuur in Nederland nog zijn gang kan laten gaan. Dat is uniek.“

EIGEN FOTO

**„ALLEEN OP
ROTTUM
KUN JE DE
NATUUR
NOG IN ZIJN
OERVORM
ZIEN“**

door RON COUWENHOVEN

In de emotieloze wereld van de rapporten, discussie-stukken en regeringsnota's verdwenen Rottumeroog en Rottumerplaat al jaren geleden vrijwel geruisloos. Neelie Smit-Kroes, de vorige minister van Verkeer en Waterstaat, lanceerde de nota Kustverdediging, waarin elk zandstrandje van Nederland haarfijn onder de loupe werd genomen, maar haar onderzoekers staakten hun activiteiten op oost-Schiermonnikoog. Rottumerplaat en Rottumeroog telden niet meer mee. Ze werden in de nota niet genoemd.

Inmiddels zijn de emoties rond de twee verlaten plekken in het noordelijkste puntje van Nederland de afgelopen week hoog opgelaaid door de bezettingsactie van het Delfzijlse echtpaar Toxopeus.

Voorzitter Koster van de Vereniging van Oevereigenaren zegt: „Mijn voorganger heeft er indertijd gelijk op gereageerd onder het motto: 'Dat gaat ons in de toekomst opbreken', maar daar werd lauw op gereageerd. De rekening daarvan krijgen we nu gepresenteerd. Eeuwenlang is er beweerd dat de eilanden van belang waren voor de kustverdediging van Groningen. Nu is dat argument van tafel, maar wij zijn nog lang niet overtuigd. Bovendien: Rottumeroog is een stuk erfgoed. Het heeft een hele historie achter zich. Links en rechts worden oude kerkjes gerestaureerd en in stand gehouden. Dat moet met Rottumeroog ook. Als Groningers kunnen we het niet over onze kant laten gaan dat het eiland zo maar verdwijnt.”

De opmerkelijke reacties die de zoon van de voormalige eilandvoogd Jan Toxopeus heeft los gemaakt in zijn strijd voor behoud van Rottumeroog verbazen Hans Revier van de Waddenvereniging absoluut niet, maar ze doen hem niet van mening veranderen. De Vereniging tot Behoud van de Waddenzee staat achter het voorgestelde beleid van Rijkswaterstaat. De natuur moet weer het recht gegeven worden in zijn oervorm over dit gebied te heersen.

Discussie

Drs. Revier: „Het is het enige gebied in Nederland waar dat nog kan. De discussie is vijf jaar geleden begonnen. Rijkswaterstaat heeft een studie gemaakt, waarin onder meer het belang van de eilanden voor de kustverdediging en als steunpunt voor de gasleiding naar de Noordzee onderzocht werd. Wij hebben met argusogen gekeken naar de ecologische gevolgen voor het gebied. Er zijn allerlei andere mensen ingeschakeld bij de besluitvorming. Het voorstel te stoppen met onderhoud is zeer weloverwogen geno-

**Zoon van
laatste
strandvoogd
Toxopeus
vecht voor
onbewoond
leiland**

men en zeker niet ingegeven door bezuinigingsmaatregelen, want de totale kosten van de werkzaamheden bedragen maar 250.000 gulden per jaar. Natuurlijk roept zo'n voorstel emoties op bij de mensen die er gewoond of tientallen jaren gewerkt hebben, maar ook Hendrik Toxopeus zal Rottumeroog uiteindelijk niet kunnen redden als hij met wat vrijwilligers onderhoud gaat plegen.”

De Waddenvereniging kwam bij zijn onderzoek tot de conclusie dat er voor de broedkolonies op de eilanden geen gevaar voor vernietiging bestond. Ze zullen zich slechts verplaatsen en waarschijnlijk nog in omvang toenemen. Ook voor de zehonden zal het

,Het zal zeker nog 25 jaar duren voor het eiland verdwenen'

De vraagtekens die open blijven zorgen juist voor grote onrust bij de oevereigenaren van het buitendijkse land in Noord-Groningen. Zij beheren in totaal 1200 hectare waddenkust. De laatste tien jaar werd volgens voorzitter Koster uit Pieterburen 250 hectare door de zee verzwolgen als gevolg van een jaarlijkse stijging van de hoogwaterstand van 0,44 centimeter. In totaal ruim 13 centimeter sinds 1960. De ambtenaren J. van den Bergs en P. Bouwsema van Rijkswaterstaat, directie Groningen, gaven in het Waddenbulletin, het orgaan van de Waddenvereniging, van februari nog ernstiger cijfers: de kwelders namen met 380 hectare af tussen 1978 en 1989, terwijl er van 1960 tot 1978 sprake was van een groei van 1000 hectare. Als oorzaken noemen ze zeeverhoging en bodemdaling door gaswinning. Deze mannen van Rijkswaterstaat spreken opmerkelijk genoeg nog steeds over de eilanden als eerste kustverdedigingslinie! Als gevolg van die conclusies is het hebeer en de aanleg van de rijdendammen op de kwelders inmiddels aangepast.

Hij is het dan ook absoluut niet eens met de visie uit het veelbesproken Rijkswaterstaat-rapport dat Rottumeroog en Rottumerplaat geen functie vervullen bij de oeververdediging van Groningen. „De golfenergie van de Noordzee is veel groter dan die op het Wad,” zegt Koster. „Als Rottumeroog verdwenen is zal het Wad daar de invloed van ondervinden. Het aantal overvloedingen van de kwelders is

Als je tegen de zee vecht moet je je niet defensief opstellen maar offensief

toegenomen van 100 tot 200 per jaar. Precies in de zogenaamde pionierszone, de slikgronden, waar de vogels fourageren.”

Drie weken geleden bezocht Koster met een delegatie van de provincie Groningen Rottumeroog. Daar werd hen door de huidige eilandvoogd Barend Klamer, die de periodeke onderhoudswerkzaamheden al vele jaren leidt, getoond wat er gebeurt als er niets wordt ondernomen. „Het duin wordt ondergraven door de zee en stort in,” zegt Koster. „Johan Remkes, de milieu-gedeputeerde van Groningen, was er ook bij en zijn slotconclusie

nieuwe beleid geen nadelige gevolgen hebben. De kans om de oervorm van de natuur in dit gebied te observeren won het van de al meer dan honderd jaar heersende mening, dat de eilandjes tegen de zee verdedigd moeten worden.

„Het zal zeker nog 25 tot 30 jaar duren voor het eiland verdwenen is,” zegt Revier. „Aan de oostkust zit nog veel ondiepte en het eiland verplaatst zich gemiddeld twintig meter per jaar, maar uiteindelijk is het reddeloos mits je het in beton giet, zoals de Duitsers met Borkum hebben gedaan, en dat wil niemand in Nederland. Dit is echter de enige plek in ons land waar nog natuurlijke duinvorming plaats vindt. Het is interessant om dat proces te observeren.”

Eén van de doorslaggevende argumenten voor de Waddenvereniging zich achter het beleid van Rijkswaterstaat te stellen was de vaststelling, dat het zandtransport door de wind in het gebied niet zal afnemen. Eilanden zullen dus altijd blijven bestaan, maar op een andere manier dan momenteel.

Onduidelijk

Hoe zich dat zal ontwikkelen is voor alle betrokkenen volstrekt onduidelijk. Uit het verleden is het voorbeeld van het eiland Bos bekend, dat nu nog slechts een zandplaat is, omdat wind en water er vrij spel hadden. Revier: „Veranderingen in deze streek kunnen in een enorm tempo gaan. Vorige

■ Janny en Hendrik Toxopeus op het noordelijkste puntje van Rottumeroog, waar het eiland niet meer is dan een kale verlaten zandplaat. Ze richten er gelijk een provisorisch aanlandingspunt op, zodat vrienden bij slecht weer toch de juiste plek konden vinden om bezoekers af te zetten.

Foto: Wil Dekkers

week nog zaten er een paar Duitsers vast met hun boot in een geultje waar ze vorig jaar nog door konden. Nu stond er nog maar een halve meter water. Wij zullen de ontwikkelingen na het stopzetten van de werkzaamheden dan ook met argusogen volgen. Het staken van het werk is zeker geen definitieve stap.”

was dat NMF en Rijkswaterstaat hem niet hadden overtuigd van de ecologische meerwaarde van het voorgestelde beleid."

Er is ook verschil van mening over het tempo waarin Rottumeroog zal verdwijnen als het aan zijn lot wordt overgelaten. De Waddenvereniging houdt het op minimaal 25 jaar. Koster is daar niet van overtuigd. Op oostelijke Schiermonnikoog hebben wind en water al drie jaar vrij spel. De stuifdijk die daar lag is inmiddels door de golven doorbroken. „Maar dat was een zwakke stuifdijk,” zegt Revier.

„Op Rottumeroog zijn de duintjes ook maar vier meter hoog,” werpt Koster tegen en hij wijst op de werkzaamheden die op Griend, onder Terschelling, zijn verricht. „Daar werd pas nog een zeedijk aangelegd om de broedkolonies te beschermen. De Waddenvereniging stelt zich in mijn ogen dan ook duidelijk hypocriet op door in het ene gebied wel werkzaamheden te accepteren en in het andere niet.”

Hij vreest de macht van de zee meer dan Rijkswaterstaat en de Waddenvereniging doen.

Wat dat betreft vindt hij Hendrik Toxopeus aan zijn zijde. Die zegt dat de duinafslag hevig zal zijn als er niets meer gebeurt. Als jongen stond hij met zijn vader in een vliegende storm op een duintop, terwijl de golven er onder hun voeten tegen aan beukten. „Toen heb ik de volle kracht van de zee gevoeld,” zegt de bezetter van Rottumeroog. „Er ging een trilling van enkele seconden door het hele duin. Je voelde je weer mens. Nietig in de oneindige natuur en vol ontzag voor de krachten, die daarbij loskomen.”